

2. Att kartlägga egenvårdsproblem och hitta stöd

Uppdaterad 2022-03-17

Anamnes för bedömning av eventuella neuropsykiatriska svårigheter

Nedan följer 7 öppna frågor som kan ge en övergripande bild av hur barnet fungerar och vägleda dig i beslutet om att rekommendera en NPF-utredning. Vid behov fråga vidare om de konkreta exempel som anges efter varje fråga, anpassat efter barnets ålder.

TIPS

- Be om tillåtelse innan du börjar ta anamnes, och berätta varför du gör det.
- Prata gärna en stund själv med barn/ungdom respektive föräldrar, det kan vara lättare för dem att prata fritt då.
- Om alla är med i rummet är det viktigt att inte prata "över huvudet" på någon. Vänd dig då först till barnet/ungdomen och sedan till de vuxna med samma fråga.

<i>Vardags-färdigheter</i>	1. Hur går det för X att klara vardagliga rutiner? t.ex. påklädning, hygien, mathållning, packa skolväska, hålla ordning på saker
<i>Inläring</i>	2. Hur går det med inläring i skolan/förskolan? t.ex. inläringstempo, klara kunskapsmål och betyg, komma ihåg kunskap, läsa, skriva och räkna, förstå samband, lösa nya problem, behov av extra stöd
<i>Samspel och relationer</i>	3. Hur går det för X att umgås med andra? t.ex. ta kontakt med andra, svara på andras kontaktförsök, samarbeta med andra, turtagning i samtal, visa, dela med sig, kroppsspråk, ögonkontakt
<i>Intressen & lek</i>	4. Vad brukar X tycka om att göra? t.ex. särskilda intressen, beteenden som är "egna" eller svåra att avbryta, reaktion på förändringar, byta aktivitet, reaktion på olika sinnesintryck
<i>Kommunikation & språk</i>	5. Hur går det för X att prata och att förstå vad andra säger? t.ex. att berätta saker, uttal, ordförråd, att förmedla sin vilja, att förstå vad andra säger, följa med i samtal och högläsning, tidig språkutveckling
<i>Uppmärksamhet & exekutiva funktioner</i>	6. Hur går det för X att koncentrera sig och att få saker gjorda? t.ex. lyssna, arbeta uthålligt, styra sin uppmärksamhet, sätta igång och bli klar med uppgifter, planera aktiviteter, följa instruktioner.
<i>Aktivitetsnivå & impulskontroll</i>	7. Hur klarar X att vara stilla och varva ner? Att hejda sig? t.ex. rastlöshet, tempo, sitta kvar på lektioner, vid matbordet, lugna sig när det behövs, vänta på tur i samtal/lek, tänka efter innan hen gör något.

Andra områden att ha kännedom om inför ev remisskrivning

<i>Hereditet</i>	Har ni eller någon annan i familjen eller släkten svårigheter med t.ex. inläring, samspel eller koncentrera sig och få saker gjorda?
<i>Tidig utveckling</i>	Hur var X's tidiga utveckling under de första åren? t.ex. milstolpar i motorik/språk/kontakt, oro från BVC/förskola/föräldrar
<i>Grovmotorik & finmotorik</i>	Hur går det för X att använda sin kropp i rörelse? Att göra saker med händerna? t.ex. styrka, balans, koordinera rörelser (till exempel cykla, simma), färdigheter i gymnastik och idrott, hantera små föremål, knäppa knappar, använda penna, bestick
<i>Beteendeproblem</i>	Händer det att X beter sig utåtagerande? t.ex. svåra ilske-utbrott, slåss, medvetet skada/såra andra, ta risker, skolka, droger
<i>Psykisk hälsa</i>	Hur verkar X må psykiskt? t.ex. nedstämdhet, oro, rädsla, självförtroende, magont eller trötthet, lättirriterad, tvångsmässiga beteenden, katastroftankar, självskadebeteenden
<i>Social situation</i>	Hur fungerar situationen hemma? t.ex. ekonomi, boende, stöd från vänner och familj, vårdnadshavares relation samt psykiska hälsa, ev. drogmissbruk, konflikter, kontakt med socialtjänst

Listan är baserad på BUSSAM's riktlinjer för utredning och behandling av ADHD, autism, och intellektuell funktionsnedsättning, Region Stockholm (201208).

Se "Användbara länkar" och "Riktlinjer för vårdgivare som har avtal med Region Stockholm".